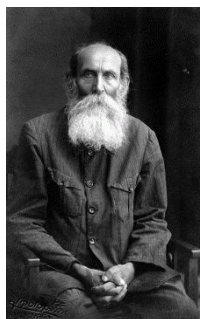

זוד בן גוריון (1946)

עוד הערה אחת על משמעותה של מדינה יהודית. אין זו מדינה ששולטים בה רק יהודים. בארץ ישראל ישנם ערבים ולא-יהודים אחרים – ואין להעלות על הדעת מדינה יהודית שאין בה שוויון גמור ומוחלט, פוליטי, אזרחי ולאומי, לכל תושביה ואזרחיה. לא רק שוויון אינדיבידואלי, אלא גם שוויון עדתי: אוטונומיה מלאה בכל ענייני לשון, דת, תרבות וכדומה. במדינה יהודית ייתכן שערבי ייבחר לראש הממשלה או לנשיא המדינה – אם יהיה ראוי לכך. [...] אנו – אין אנו מבקשים את ארץ ישראל לשם שליטה על הערבים הילידים, כמו כן אין אנו מבקשים בה שוק לממכר תוצרת המשק היהודי שבגולה. אנחנו מבקשים בארץ ישראל מולדת – רוצים אנו לתקן בה את מחלת הגלות, להתקשר את מקור החיות, היצירה והבריאות – את האדמה, ולחדש את חיינו המולדתיים.

א.ד. גורדון, עבודתנו מעתה (1918)

הערבים יושבים על האדמה, ואין אנחנו יכולים לקפח את זכותם ולדחות אותם. אבל גם הם אינם יכולים לקפח את זכותנו על האדמה, שאנחנו יושבים עליה ועובדים אותה. השאלה היא בדבר ההתפשטות: למי יש יותר זכות להתפשט על האדמה, שעוד לא נקנתה בעבודה ויצירה. אבל בזה לא הכמות עיקר, כי אם האיכות: כוח החיים והגידול – בדומה למה שיש לראות בממלכת הצמח, – כוח העבודה והיצירה וגם הכוח של מסירות נפש, מי שיעבוד יותר, ייצר יותר, יתן יותר את נפשו, הוא יקנה יותר זכות מוסרית וגם יותר כוח חיוני על הארץ. פה יש התחרות בשלום. ואת הזכות על ההתחרות הזאת בשלום נותנת לנו ביחוד זכותנו ההיסטורית על הארץ. ארץ נקנית בחיים עליה, בעבודה וביצירה. וכך נקנה או נשיב לנו את זכותנו על ארצנו גם אנחנו.

בנימין זאב הרצל

רוצים אנו לפתח רגשות ידידות כלפי העמים האחרים, וגם לתרום למען החלשת הניגודים שביניהם. למפעל כזה העם היהודי מסוגל אולי במיוחד, משום שבניו היו מפוזרים זמן רב כל כך בין העמים. [...] צוואתי לעם היהודי: התקינו את מדינתכם באופן שהזר ירגיש טוב בתוכם. [...] כל אדם הוא חופשי ובלתי מוגבל באמונתו או בכפירתו, כמו בלאומיותו. ואם יקרה, שיישבו בתוכנו גם בני אמונה אחרת, בני לאום אחר, נעניק להם הגנה מכובדת ושוויון זכויות חוקי. [...] קושי אחר אתה רואה בקיום האוכלוסייה הבלתי יהודית בארץ ישראל. אך מי זה יאמר להרחיקם משם? טובתם ועושרם הפרטי ירבו מתוך שנביא נכסים שלנו. דבר זה יש להסבירו לבני הארץ, שכן הם יזכו לאחים מצוינים.

זאב ז'בוטינסקי

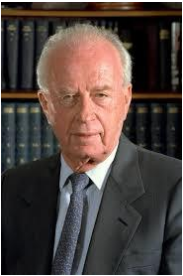

הפיכתה של ארץ ישראל למדינה יהודית יכולה להתגשם במלואה, מבלי לעקור את הערבים הארצישראליים ממקומם. כל אלה שטוענים את ההפך מזה (וטענות אלו נפוצות מאוד בקהל) – דעותיהם בלתי נכונות הן בהחלט. [...] אם הערבים לא יחליטו בעצמם כי נוח להם לצאת את הארץ מרצונם הטוב – אין להם כל צורך להגר. שאלה אחרת היא, אם הערבים ימצאו שכל זה הוא יסוד מספיק, כדי לעורר בהם את הרצון להישאר בארץ עברית.

אני מצייר לעצמי שהדבר, שאנו מכנים אותו בשם "הצרכים האלמנטאריים" של אדם רגיל... כולל חמישה דברים: אוכל, דירה, בגדים, האפשרות לחנך את הילדים והאפשרות להתרפא במקרה של מחלה. בעברית אפשר לסמן דבר זה בקיצור: מזון – מעון – מלבוש – מורה – מרפא: "חמש פעמים מ"ם". ביחס לכל אחד מן הצרכים הללו קיים בכל מדינה ובכל תקופה מושג ידוע על מינימום מספיק. וחובתה של המדינה... צריכה להיות: כל אדם, שמודיע, שהוא דורש את "חמש המ"מין", צריך לקבל אותן. זהו הראשון משני החוקים "שלי". מכאן יש להסיק, שבידי המדינה צריכה להיות תמיד האפשרות לספק את חמש המ"מין לכל אותם האזרחים, שידרשו אותן. מאין תיטול אותן המדינה? התשובה על כך הוא החוק השני שלי: המדינה תיטול אותן בכוח מן האומה ממש כמו שהיא נוטלת כיום מסיים אחרים ומכרחת בני אדם צעירים לעבוד בצבא.

יצחק רבין

תמיד האמנתי שמרבית העם רוצה בשלום, מוכן ליטול סיכון לשלום. ואתם כאן, בהתייצבותכם בעצרת הזו, מוכיחים, עם רבים אחרים שלא הגיעו לכאן, שהעם באמת רוצה בשלום ומתנגד לאלימות. אלימות היא כרסום יסודות הדמוקרטיה הישראלית. יש לגנות אותה, להוקיע אותה, לבדוד אותה. זו לא דרכה של מדינת ישראל. [...]

ביטחון איננו רק הטנק, המטוס וספינת הטיילים. ביטחון הוא גם, ואולי אף קודם כול האדם - האדם, האזרח הישראלי. ביטחון הוא גם החינוך של האדם, הוא הבית שלו, הוא הרחוב והשכונה שלו, הוא החברה שבתוכה צמח. וביטחון הוא גם התקווה של האדם...

מנחם בגין

מדינת האחריות החברתית לא תסכים ולא תרשה להפקיר את האדם באשר הוא אדם. היא לא תסכים לומר לאדם: חרות לרעוב או למות מתחת לגשר, או לראות ילדים יחפים מסתובבים ברחוב ללא השכלה, או בני משפחה שאין להם קיום בכבוד, מדינת האחריות החברתית מקבלת על עצמה את הדאגה לכך שלא יהיה בה תושב אחד חסר קורת גג, רעב ללחם, נטול השכלה וחסר מלבוש.

מגילת העצמאות

מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקיבוץ גלויות; תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא מושתתת על יסודות החירות, הצדק והשלום לאור חזונו של נביאי ישראל; תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות.